

ชื่อเรื่อง : ทศวรรษแรกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี : มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล
แห่งแรกของประเทศไทย
ผู้วิจัย : ดร. อมรวิรัช นาคทรพรพ
ปีที่จัดพิมพ์ : 2548
แหล่งทุน : ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยเรื่อง “ทศวรรษมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี: มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลแห่งแรกของประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการก่อตั้งและพัฒนาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อเป็นที่ระลึกในวาระครบรอบการสถาปนามหาวิทยาลัยครบ 10 ปี และเพื่อให้ข้อเสนอต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย และการพัฒนาระบบอุดมศึกษาโดยรวม โดยอาศัยการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องปรากฏข้อค้นพบดังนี้

1. ในด้านพัฒนาการของระบบบริหารอุดมศึกษา พบว่า การครอบงำของระบบราชการที่มีมาตั้งแต่ยุคสถาปนามหาวิทยาลัยแห่งแรก บวกกับการขาดแรงหนุนนำทางการเมืองทำให้การปฏิรูประบบบริหารอุดมศึกษาเป็นไปล่าช้า ทั้งที่มีแนวคิดเรื่องนี้มาตั้งแต่ปี 2506 อย่างไรก็ตามเมื่อถึงทศวรรษ 2530 ปัญหาสมองไหล การขาดนวัตกรรมในระบบที่จะตอบสนองความต้องการของสังคมบวกกับแรงหนุนนำทางการเมืองในการตั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาคที่ทำให้นำมาสู่การถือกำเนิดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกที่อยู่นอกระบบราชการ

2. ในส่วนพัฒนาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า เริ่มต้นจากกระแสการจัดตั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาคในช่วงกลางทศวรรษ 2520 ของ ส.ส. จังหวัดต่างๆ และมาได้รับแรงผลักดันสำคัญในช่วงรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ที่ต้องการผลักดันการตั้งมหาวิทยาลัยในจังหวัดนครราชสีมา บวกกับข้อเสนอของนักวิชาการที่ต้องการเห็นมหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นนวัตกรรมใหม่ของระบบอุดมศึกษาไทย จึงนำมาสู่การตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีและเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลแห่งแรก โดยในช่วงแรกได้มีการโอนโครงการเดิมซึ่งเป็นเพียงโครงการจัดตั้งวิทยาลัยสุรนารีในสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่นมาเป็น โครงการเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเอกเทศเต็มรูปแบบในความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่มีปลัดทบวงเป็นประธาน

3. พัฒนาการของมหาวิทยาลัยตั้งแต่แรกตั้งมีเกร็ดที่น่าสนใจมากมาย ตั้งแต่เรื่องการเลือกสถานที่ตั้งมาจนถึงเกร็ดประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกระบวนการชี้แจงทำความเข้าใจกับคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรที่ทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับนิยามความหมายและลักษณะเฉพาะที่แยกความแตกต่างของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีออกจากมหาวิทยาลัยของรัฐอื่นๆ

4. ในช่วง 10 ปีแรก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีประสบความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจหลายด้าน อาทิ การให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนในเขตภาคอีสาน การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับต่อตลาดแรงงาน การเปิดหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและผลิตผลงานวิจัยจำนวนมาก เป็นต้น

นอกจากนี้ยังเป็นแบบอย่างของระบบบริหารสมัยใหม่ทั้งในด้านระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีคุณวุฒิสูงมาอยู่กับมหาวิทยาลัยได้เป็นจำนวนมาก การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การพัฒนาระบบประเมินการสอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังประสบความสำเร็จในการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์กรรมทางอุดมศึกษาหลายเรื่องที่ส่งผลในวงกว้าง เช่น การเป็นผู้ริเริ่มหลักสูตรสหกิจศึกษา การริเริ่มตั้งเทคโนโลยีธานีเป็นแหล่งบ่มเพาะและถ่ายทอดเทคโนโลยีร่วมกับภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

5. ปัญหาท้าทายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในอนาคต ได้แก่ การปรับปรุงระบบงานด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องภายใต้บริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งด้านการบริหารงานบุคคลสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ การรักษาขีดความสามารถในการสร้างนวัตกรรมทั้งในด้านการผลิตกำลังคน และการวิจัยการพิสูจน์ให้เห็นถึงคุณภาพบัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกสาขา การเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนท้องถิ่นในกิจกรรมด้านต่างๆ ของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การสร้างและรักษาภาวะผู้นำที่จะช่วยรักษาขีดความสามารถของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาตนเองและในการสรรสร้างนวัตกรรมให้แก่ระบบอุดมศึกษาต่อไปในอนาคต เป็นแบบอย่างแก่มหาวิทยาลัยอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เป็นทั้งการสร้างและรักษาอุดมการณ์ มทส ที่ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาในการพัฒนามหาวิทยาลัยแห่งนี้ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป